

248770

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่

นิรันดร พิสูจน์เสถียร

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2555

๐๐๐๒๕๕๑๒

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248770

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่

นิรันดร์ พิสิฐเสนีย์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2555

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่

นิรันดร์ พิสิฐเสนีย์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

นายกฤษฎดา ว่องวรภัทร

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา เจียรวิริยะพันธ์

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวเรศ เขาวนพูนผล

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา เจียรวิริยะพันธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวเรศ เขาวนพูนผล

8 กุมภาพันธ์ 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่านที่ให้การสนับสนุน และคำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พัฒนา เจียรวิริยะพันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขาวเรศ เขาวนพูนผล กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรัณย์ อารยะรังสฤษฎ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางการค้นคว้าแบบอิสระอย่างดียิ่งจนสำเร็จลุล่วงด้วยดีพร้อมกันนี้ขอขอบพระคุณ คุณกฤษดา ว่องวรภัทร ผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขาแม่แตง ที่กรุณารับเป็นประธานในการสอบการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้รวมทั้ง ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ คุณทรงพล รุ่งเรือง และพนักงานพัฒนารูรกิจ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ ทุกท่านพร้อมทั้งขอขอบคุณเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านในภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและส่งเสริมเผยแพร่การเกษตรที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และขอบคุณภริยาตลอดจนญาติทุก ๆ ท่านในครอบครัวที่ให้กำลังใจการสนับสนุนมาโดยตลอดความดีทั้งหลายของงานเขียนเล่มนี้ ขอมอบให้แก่บุคคลที่กล่าวข้างต้นทุกท่าน หากงานเขียนเล่มนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับ และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นิรันดร์ พิสิฐเสนีย์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ
 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่
 ผู้เขียน นายนิรันดร์ พิสิฐเสนีย์
 ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ธุรกิจเกษตร)
 คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร.พัฒนา เจียรวิริยะพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
 ผศ.ดร.เขาวเรศ เขาวนพูนผล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248770

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square(χ^2)) โดยศึกษาจากลูกค้า ธ.ก.ส.จำนวน 100 ราย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 27 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด อายุระหว่าง 30 - 40 ปี โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3 - 5 คนต่อครัวเรือน ผู้ที่ประกอบอาชีพทำนาจะใช้สินเชื่อประเภทระยะสั้นมากที่สุด ส่วนสินเชื่อประเภทระยะยาวส่วนมากประกอบอาชีพทำไร่ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพระหว่าง 10 - 20 ปี ระดับรายได้อยู่ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการเงินกู้จาก ธ.ก.ส.สาขาเชียงใหม่เพียงแหล่งเดียว ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 41 ผู้ประกอบอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 33 ส่วนที่เหลือร้อยละ 26 จะใช้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส.ร่วมกับแหล่งเงินกู้อื่นๆ โดยส่วนมากจะกู้จากธนาคารอื่น ผู้ใช้สินเชื่อของ ธ.ก.ส.ส่วนมากใช้สินเชื่อประเภทระยะสั้น โดยจะชำระหนี้กับธ.ก.ส.เป็นดอกเบี้ยบางส่วนมากที่สุด

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านบุคคลและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตร ได้แก่ 1.ปัจจัยด้านอายุ คือ ผู้ใช้สินเชื่อที่มีอายุที่อยู่ในช่วง 30 - 40 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง จะใช้สินเชื่อประเภทระยะยาว ในขณะที่ผู้ใช้สินเชื่อที่มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี จะมีการใช้สินเชื่อประเภทระยะสั้นมากที่สุด 2.ปัจจัยด้านอาชีพ คือ ผู้ประกอบอาชีพทำนาจะเลือกใช้บริการสินเชื่อระยะสั้น ในขณะที่ผู้ประกอบอาชีพทำไร่ จะเลือกใช้บริการสินเชื่อระยะยาว ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อมากที่สุด ได้แก่ จำนวนเงินกู้ที่ ธ.ก.ส.อนุมัติให้มีความเพียงพอ โดยมีอัตราผ่อนชำระที่เหมาะสมกับรายได้และการให้บริการที่ดีของพนักงาน โดยปัจจัยที่มีผล

รองลงมา ได้แก่ ความรู้ความสามารถของพนักงาน ระยะเวลาการพิจารณาสินเชื่อที่รวดเร็ว มีค่าธรรมเนียมการขอกู้และอัตราดอกเบี้ยอยู่ในอัตราที่เหมาะสม สินเชื่อมีให้เลือกหลายประเภท เอกสารประกอบการขอกู้ไม่ยุ่งยาก ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของ ธ.ก.ส.ดี

จากการศึกษาปัจจัยด้านการดำเนินงานของธนาคารที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยมีความเชื่อมั่น ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95 พบว่า จำนวนวงเงินกู้มีความพอเพียงต่อความต้องการ เกษตรกรได้รับเงินกู้อย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการจาก ธ.ก.ส.ในปีการผลิตปัจจุบัน ระยะเวลาของอายุสัญญาที่มีความเหมาะสม ประกอบด้วยสินเชื่อระยะสั้นและสินเชื่อระยะยาว โดยสินเชื่อระยะสั้นจะถูกจำกัดโดยผ่อนชำระ 12 เดือน และวงเงินกู้น้อย แต่สินเชื่อระยะยาวจะมีระยะเวลาการผ่อนนานและให้วงเงินกู้สูง อัตราผ่อนชำระเหมาะสมกับรายได้ ระเบียบ ขั้นตอน เอกสารประกอบการขอกู้ไม่ยุ่งยาก จากการศึกษปัจจัยด้านการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมในการขอกู้จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้สินเชื่อระยะสั้น ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 แต่พบว่าจะมีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สินเชื่อระยะยาว และเพื่อให้ได้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส.ให้ครอบคลุมมากขึ้นจึงทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก จำนวน 10 ราย ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรเห็นว่า ธ.ก.ส.เป็นธนาคารของรัฐ ไม่นับผลกำไรแต่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้าผู้กู้ในกรณีประสบปัญหาต่างๆ มีมาตรการช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูอาชีพให้ดีขึ้น โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ไม่ให้เป็นภาระแก่ลูกค้าและไม่เอาเปรียบเกษตรกรผู้กู้ จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส.

Independent Study Title	Factors Affecting Decision in Using Agricultural Loan of Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Chiang Mai Branch		
Author	Mr. Nirun Pisitsanee		
Degree	Master of Science (Agribusiness)		
Independent Study Advisory Committee	Assoc.Prof.Dr. Pattana Jierwiriypant		Advisor
	Asst.Prof.Dr. Yaowarate Chaovanapoonphol		Co-advisor

ABSTRACT

248770

This study has the objective to identify the deciding factors of the bank clients' choice to use agriculture loan services provided by the Chiang Mai branch of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives BAAC. Through descriptive statistics analysis and chi-square (χ^2) test. Information for the present purpose was collected from 100 samples of BAAC's clients. The majority of the samples could be characterized as being male, married (27%), high school graduated, 30-40 years old, having 3-5 family members, using short-term credit if being a rice farmer and long-term borrowing if being a field crop cultivators, with 10-20 years of farming experience and earning 5,000-10,000 bath monthly income. Those borrowers solely from BAAC at Chiang Mai source included field crop cultivators and rice farmers accounting for 41 % and 33 % of the total samples under study, respectively. The remaining 26% of the samples obtained loans from both BAAC and others lending sources predominantly other commercial bank. Borrowers from BAAC in most cases utilized short-term loans and commonly made repayment for partial portion of accounting interests.

The study on the relationships between personal-economic factors and the decision to use agriculture loans services revealed that 1) Age. Credit used in 30-40 years old bracket both male and female tended to utilized long-term credit while those in 41-50 age group in most cases used

short-term credit. 2) Occupation. Rice farmers would choose short-term credit while field crop cultivators had long-term credit as their choice. The findings on the factors contributing to the bank clients' choice for using BAAC credit service indicated the most important considerations were adequate approved loan limit reasonable rate of repayment compared to income and service-minded bank worker. The next most important factors included the knowledge and capability of the bank worker, speedy loan approval process, reasonable loan application fees and interest rates, diverse loan types, uncomplicated loan application paper worker and good image and reputation of BAAC.

The investigation on the banking operational factors affecting the choice of agricultural credit utilization revealed at 95% statistically significant level, that the important considerations were adequate loan limits for farmers to get sufficient loan from BAAC to meet their needs in current crop year, reasonable terms of loan contract namely short-term loan with 12 months repayment installments and small loan limit and long-term loan with more lengthy time for loan maturity and large loan limit, reasonable repayment rate compared to income, and uncomplicated procedure for loan application. At 90% statistically significant level, it was however found that the loan application fee had no effect on the clients' decision to pursue short-term credit but did have in the case of long-term borrowing. To gain more insight into the BAAC clients' decision making, this study undertook an additional in-dept interview of 10 samples. It was found that farmers decided to get loans from BAAC for future such reasons as its being a non-profit government bank but helping farmers-borrowers in time of troubles, having occupational enhancement measures for farmers, providing dept-restructuring alternative, extending repayment period for dept burden relief and not taking advantage of borrowers

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	3
บทที่ 2 ทฤษฎีแนวคิดและทบทวนวรรณกรรม	4
2.1 สันเขื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรในปัจจุบัน	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.3 แนวคิดทฤษฎี	33
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	35
3.1 ขอบเขตการศึกษา	35
3.2 ระเบียบวิธีวิจัย	35
3.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	39
3.4 สมมติฐานของการศึกษา	40

บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่	42
4.2	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อ เพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส สาขาเชียงใหม่	50
4.3	ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการใช้บริการสินเชื่อ ของ ธ.ก.ส.	58
4.4	ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ให้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่	61
4.5	ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก	62
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	66
5.1	สรุปผลการศึกษา	66
5.2	การทดสอบสมมุติฐาน	68
5.3	ข้อเสนอแนะในการวิจัย	69
5.4	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	71
บรรณานุกรม		73
ภาคผนวก		76
ภาคผนวก ก	ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่	77
ภาคผนวก ข	นโยบายและแนวทางการให้สินเชื่อของธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	86
ภาคผนวก ค	แบบสอบถาม	95
ประวัติผู้เขียน		103

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ : แสดงการจำแนกระหว่างเพศ กับอายุ สถานภาพ สมาชิก ในครัวเรือนและระดับการศึกษา	44
4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ : แสดงการจำแนกระหว่างอาชีพหลักกับระดับรายได้ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ	45
4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สินเชื่อ ธ.ก.ส. จำแนกตามระยะเวลา การใช้บริการสินเชื่อ	47
4.4 ลักษณะแหล่งเงินกู้ของเกษตรกรที่กู้จาก ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่กับแหล่งอื่น	48
4.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการให้บริการสินเชื่อ และการผ่อนชำระ	49
4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการชำระหนี้ และระยะเวลาในการให้บริการสินเชื่อ	50
4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อ การใช้บริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส.	51
4.8 แสดงแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ระดับนัยสำคัญ 0.05	53
4.9 แสดงแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตร ของ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ระดับนัยสำคัญ 0.1	55
4.10 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ สินเชื่อเพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่จำแนกตาม ปัจจัยการดำเนินการ ระดับนัยสำคัญ 0.05	56

4.11	แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของร.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยการดำเนินการ ระดับนัยสำคัญ 0.1	57
4.12	ระดับความเห็นการให้บริการสินเชื่อของ ร.ก.ส. กับธนาคารพาณิชย์	59
4.13	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ใช้สินเชื่อ ร.ก.ส. สาขาเชียงใหม่	61

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
3.1	กรอบแนวคิดของการศึกษา	39